

SEÇİM SİSTEMİ “GÖZLEME” AÇILMALI

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Yönetim Kurulu, referandum öncesi 8 Eylül 2010 tarihinden yaptığı basın açıklaması ile Yüksek Seçim Kurulu'na (YSK) oy

sayım ve tasnif işlemlerinde kullanılan sistemin uzman gözlemcilerin denetimine açması çağrısında bulundu. EMO bünyesinde çalışmalarını sürdüren Bilgisayar Mühendisliği Meslek Dalı Ana Komisyonu'nun sistem güvenliğine ilişkin önerilerine de yer verilen açıklamada, her seçim öncesinde sistemin kaynak kodunun da uzman gözlemcilerin denetiminden geçmesi gerektiğine yer verildi.

Bilgisayar teknolojilerin yaygınlaşmasının, bilgiye erişimi ve iletişimi kolaylaştığına dikkat çekilen açıklamada, “bir yandan da tüm iletişimimizin, özel verilerimizin kısacası her şeyin,

merkezi otoritenin kontrolü altına alındığı bir kuşatılmışlık gerçeğini de beraberinde taşımaktadır” denildi. Dezenformasyon ve manipülasyon tehlikelerine karşı bilinçli bilgisayar okur yazarı bir toplumun ancak şeffaf, açık, güvenilir, sağlam e-devlet yazılımların kullanılması ile gerçekleşebileceğinin dile getirildiği açıklamada, şöyle denildi:

“Ne yazık ki ülkemizin e-devlet uygulamaları konusunda sorunlu bir sicili vardır. Bugün tüm yurttaşlarımızın kişisel verileri, çeşitli kurumların e-devlet uygulamalarından toplanarak, yasadışı biçimde satılması bile bu konuda güvenlik konusunda hassas davranılmadığını ortaya koymaktadır. Günümüzde üniversite tercihinden, vergi ödemelerine kadar varan birçok işlem, yurttaşlar tarafından bilgisayar teknolojileri kullanılarak gerçekleştirilmektedir. Yurttaşların mağdur olmaması ve söz konusu işlemlerin sağlıklı yürütülmesi için yeterli güvenlik önlemlerinin alınması gereklidir.”

Türkiye’de oy sayımı ve tasnifi işlemlerinin de bilgisayar ağı üzerinden yürütüldüğünün kaydedildiği açıklamada, şu bilgilere yer verildi:

“Sandıkların açılmasının ardından, oyların sayılması ile elde edilen veriler, YSK tarafından işletilen, SEÇSİS adlı yazılım tarafından işlenmekte ve bu veriler aracılığı ile nihai sonuçlar açıklanmaktadır. Ülkenin kaderinin belirlendiği

seçimlerin sonuçlarını işleme açısından SEÇSİS'in güvenliğinin sağlanması tüm diğer e-devlet uygulamalarına göre daha önemlidir. Son olarak 29 Mart 2009 tarihinde yapılan yerel seçimlerde, yazılıma veri girişinin yapıldığı sırada, saat 22:00 sularında yaşanan sistem arızası, seçim donanımının ve yazılımının güvenliği, güvenilirliği ve dayanıklılığı tartışmalarının doğmasına neden olmuştur.”

“Açık Tasnif” için Gözlemci Şart

SEÇSİS'in işletilmesi işlemleri yurttaşların gözetiminde yapılması gerektiğine vurgu yapılan açıklamada, “Seçim sürecinin her aşamasının yurttaşların gözetiminde yapılması, sandık başlarında, oy tasnifi merkezlerinde gözlemcilerin bulunması demokrasinin gereğidir” denildi. Açıklamada, işlemlerin sağlıklı yürütülmesi ve “açık tasnif” ilkesinin tam anlamıyla uygulanabilmesi için YSK'nın bu gözlem işlemi için siyasi partilerin görevlendireceği yetkin isimlere izin vermesi istendi .

Kamu vicdanını rahatsız edecek şüphelerin doğmaması için önlem alınması gerektiğinin ifade edildiği açıklamada, Bilgisayar Mühendisliği Meslek Dalı Ana Komisyonu'nun şu önerileri yer verildi:

- Seçim yazılımı ve donanımının işletimi ve bakımını bu konuda yeterli eğitimi almış, gereken tecrübeye ulaşmış kadroların yapması gereklidir.
- Alınan danışmanlık ve destek hizmetlerinin güvenliği ve güvenilirliği etkilememesi sağlanmalıdır.
- Bu yazılımın konfigürasyon yönetiminin, kalite standartlarının tanımlı olması ve kayıt altında tutulması ve kayıtların güncel olması gereklidir.
- Verilerin arşivlenmesi ve silinmesi koşullarının tanımlı olması gerekir.
- Seçim sistemi yurttaşların, partilerin anında ulaşabileceği sandık, seçim yeri bazlı sorgulama alanlarına sahip olmalıdır.

Hatta sandık görevlilerinin isimleri, kendi sandıklarındaki verileri kontrol edebilmesi ve tutanaklarla karşılaştırabilmesi amacı ile veri tabanına işlenmelidir.

Gözlemciler Neye Dikkat Etmeli?

Uygulamanın kaynak kodunun ve sistemin genelinin uzman gözlemciler tarafından gözden geçirilmesi gerektiğine dikkat çekilen açıklamada, gözlemcilerin sahip olması gereken teknik bilgi ve tecrübe ile dikkat etmesi gereken konuları ise şöyle sıraladı:

- Gözlemciler, verilerin saklanacağı veri tabanı yönetim sistemi ve versiyonu konusunda tecrübeli olmalıdır.
- Gözlemciler, veri tabanı sunucusunun sistem konfigürasyonu hakkında bilgi sahibi olmalıdır. Gözlemci tarafından veri tabanının üzerinde çalıştığı işletim sistemi, işlemci sayısı, bellek miktarı, veri yazma/okuma bant genişliği gibi

sistem özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır.

- Veri tabanı sunucusunun hangi tarihte kurulduğu ve en son ne zaman yeniden başlatıldığı gözlemciler tarafından bilinmelidir.
- Veri tabanındaki verilerin ne sıklıkta ve hangi planda yedeklendiğine gözlemci tarafından dikkat edilmelidir.
- Gözlemci, seçim sonuçları girilirken dakikada gelmesi öngörülen veri güncelleme işlemi sayısını göz önünde bulundurmalıdır.
- Gözlemci tarafından uygulamanın çalışacağı terminallerin sayısı bilinmelidir.
- Seçim sonuçlarına dair verilerin tutulacağı tabloların ilişkisel veri modeli, varsa tablo ve alan açıklamaları hakkında gözlemcinin yeterli bilgiye sahip olması gerekir.
- Seçim sonuçlarına dair verilerin tutulacağı tablolara uygulama kullanıcısı dışında herhangi bir kullanıcının güncelleme yetkisi olup olmadığı gözlemci tarafından araştırılmalıdır. ◀

